

Gorica" izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Predušstvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9. kamor je naslavljati pisma.

Ne frankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Kokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

„Gorica“

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2:50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od čveterostopne petit vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

Št. 49.

V Gorici, v torek dne 21. junija 1910.

Leto XII.

Odgovor „Edinosti“ in dr. Gregorinu.

Preidemo k deželnim podporam, dovoljenim v minolem zasedanju deželnega zbora. To zasedanje je pričelo 27. decembra in je bilo zaključeno 17. februarja. Zadnja beseda v končni določitvi teh podpor je padla v mesecu februarju. V januarju ni mogel še živ krst reči: tak del podpor dobi slov. del dežele, tak pa italijanski. Tega niso vedeli v januarju niti poslanci sami, da, niti klubova načelnika v delovni večini. Ali glejte! To je vedel že 9. januarja nekdo, ki ni bil deželni poslanec, ki ne živi niti na Goriškem. In šel je istega dne v Dutovlje na Kras in odprl je na sklicanem protestnem shodu svoja vsevedna usta in povedal lahko vernim zborovalcem „ob gromovitem pritrjevanju“ („Edinost“, 26. jan.); Italijani dobe dve tretjini deželnih podpor, Slovenci eno. In ta nekdo je bil kajpada mogočni dr. Gregorin iz Trsta. In za lahko „Edinost“ je bil to amen; Roma locuta, causa finita, ali po kranjsko: gospod dohtar Gustav so rekli. Da bi se pa gospod dohtar tem višji pokazal na piedestalu državnike modrosti nasproti političnim pritlikavcem naše slovenske ljudske delegacije, je oblekel svojo modro razsodbo v italijansko anekdoto o Harlekinu in Fakanapi. Harlekin da je vodil delitev denarja med seboj in Fakanapa tako, da je dobil on dva dela, Fakanapa pa le enega; navihaneč Harlekin da je dr. Pajer, tepci Fakanape pa naši poslanci, kateri da so še bolj neumni nego tepec Fakanapa, kajti laški Fakanapa da je vsaj prišel na to, da se mu je zdela delitev krivična, dočim da ni sedaj nobenega slovenskega Fakanape (to je nobenega našega poslanca), „ki bi se mu ta delitev (namreč deželnih podpor) krivična zdela“. S tem je pokazal dr. Gregorin svojo lepo dušo v vsej odurni nagoti. Poleg nezaslišane nadutosti in oholosti kaže nepremišljeno predrznost, da trdi djanja, ki se niso še zgodila in katera se tudi niso morala zgoditi, vrhu tega skrajno žaljivost da psuje ljudske zastopnike s tepci, ki da so še večji tepci kakor Fakanapa, ta prototip vseh tepcev!! Radovedni smo, s kakim obrazom stopi žaljivi Gregorin v prih. zasedanju dež. zbora pred naše po-

slance, radovedni smo, ali bodo naši poslanci mirno požrli Gregorinove žalitve, ki so tem večje, ker se opirajo na neresnico. Pa vrnimo se k stvari!

Dr. Gregorin je gnala strast in maščevalnost nad našo stranko, ker mu je temeljito razbila njegovo politično misijo na Goriškem, tako daleč, da se je zadovoljil tudi z možnostjo začasnega triumfiranja; saj je moral vedeti, da mu ni dajala needinost na laški strani upanja, da bi se bile razdelile deželne podpore tako, kakor jih je on rabil za svoj stalni triumf. Mi namreč menimo — če tudi „Edinost“ še tako bobna po rodoljubju Gregorinovem — da bi on (če bi moglo ostati skrito) vse naredil za tako delitev podpor, kakor jo je „farbal“, v Dutovljah. To domnevanje je pač lahko umevno onemu, ki vidi, da nima dr. Gregorin sedaj druge želje nego grajati vse djanje in nehanje naše delegacije, da bi s tem opravičil svoje umešavanje v zadeve goriške politike. Ni čuda torej, da se kar z vsemi štirimi brani priznati konec svojega začasnega triumfiranja. Oglejmo si torej na kratko njegove poskuse!

Dne 8. aprila, torej tik pred dopolnilno volitvijo na Krasu, piše „Edinost“, da se je podvrgla kaj zamudni operaciji seštevanja vseh podpor, ki sta jih dobila italijanski in slovenski del dežele v zadnjem zasedanju deželnega zbora in da je prišla do zaključka, da je dobil laški del okolo 1,400.000 K, slovenski pa le 970.000 K, torej laški del nad 400.000 K več.

„Edinost“ pravi, da se je podvrgla zamudni operaciji seštevanja, ali mi ne sprejmemo tega zatrdila za golo resnico, ker je tudi mogoče, da niso gospodje pri „Edinosti“ tega zamudnega dela niti delali, ampak dobili delo iz Gorice, saj je znano, da je treba dopisnika goriškega iskati med deželnim uradnimštvom, in da je bil nedolgo tega en deželni uradnik (najbrže po pomoti) celo podpisan. In vendar si je tudi ta vir dovolil malo falzifikacijo, ker ima za skupni znesek vseh podpor kron 2,370.000, dočim je po našem razkazu podpor, sestavljenem na podlagi uradnih podatkov, deželnega odbora (Priloga „Gorici“ št. 37) določen skupni znesek vseh podpor na 1,862.929 kron, torej 507.071 kron manj. Ali recimo, da so „Edinostini“ podatki resnični, vendar ne odgovarjajo trditvi Gregorinovi v Dutovljah: „Italijani dobivajo dvakrat, Slovenci enkrat.“ („Edinost“ št. 26,

26. januarja). Po delitvi Gregorinovi bi bili morali dobiti Italijani 1,580.000 kron (in ne 1,400.000 kron), Slovenci pa 790.000 kron (in ne 970.000 kron), torej Slovenci 790.000 kron (in ne 400.000 kron) manj. Če tudi so bili podatki v „Edinosti“ 8. aprila neresnični in prikrojeni brambi Gregorinovega „prerokovanja“, vendar niso dokazali tega, kar se je ž njimi nameravalo. Čitalec, ki ni dal svojega kriterija v zakup „Edinostinemu“ piscu, je takoj zavohal, da se je pisec izognil navedenju skupnega zneska vseh podpor, in našel je, da je to storil namenoma, da bi čitalcu ne bila tako lahka primera podanih števil z merilom Gregorinovim (2:1); kajti pisec „Edinostin“ je prav dobro znal, da njegova števila (kakor smo gori primerjali) ne potrjujejo Gregorinovega merila, ampak je celo pobijajo. Na ta način je „Edinost“ v očeh razsodnega in samostojno mislečega čitalca potrdila, da je dr. Gregorin zborovalce v Dutovljah res „farbal“, in istočasno dokazala, da nima nje nesramna brezvestnost niti mej, ko hoče izrabljati števila v dokaz tega, česar ne potrjujejo, ampak pobijajo. —

Grdo „farbal“ je torej dr. Gregorin v Dutovljah in ne mi v „Gorici“. To ostane za vselej pribito.

S tem in z izkazom podpor, pri loženim „Gorici“ št. 37 z dne 10. maja, je podrobno odgovorjeno vsem vprašanjem „Edinostinim“, nanašajočim se na vsebino volilno-maneverškega članka z dne 8. aprila, na katera vprašanja je hotela „Edinost“ odgovora že 15. aprila in še enkrat koj nato 21. aprila. Zdaj, ko je „Edinosti“ znana vsa obširna snov naših odgovorov, je menda uverjena, da se je hudo motila, ko je hotela s svojimi vprašanji in ž njimi združeno hitrico javnosti sugerirati mnenje: da nam je sapo zaprla, da ji ne vemo kaj odgovarjati. Najbolj, se zdi, ji je bilo na tem, da opere vsaj pred očmi lahko vernih čitateljev svojega šefa, ki se je s „farbanjem“ v Dutovljah tako grozno blamiral. Zato je napisala 21. aprila svojim vprašanjem ta-le dodatek: „Posebno pa povdarjamo ter kličemo „Gorici“ ponovno: Na dan z uradnimi podatki deželne „računarije“!“

Mi smo to zvršili 10. maja, kakor večkrat omenjeno, v posebni prilogi. „Edinost“ se je odzvala dva dni pozneje s kratko notico, v kateri najprej oblj-

buje dokaz, da so naši zaključki krivi „ter da je v istini dobila italijanska stran mnogo več nego slovenska“. Aha, tetka že retirira; „tretjino več“ že namenjuje z „mnogo več“, a mi se ne umakemo, mi zahtevamo dokaza, da so Lah dobili dve tretjini, a Slovenci le eno. Tako je govoril dr. Gregorin v Dutovljah, tako je trdila do 12. maja „Edinost“ sama, in mi pri tem tudi nepremakneno ostanemo. Torej na dan z dokazi za dve tretjini laški in le eno slovensko! — Obljubi, da pride z dokazi na dan, doda „Edinost“ (12. maja) poziv, naj ji odgovorimo, zakaj da smo izpustili v svojem izkazu 100.000 K, dovoljenih za železniško progo Gorica-Červinjan, in zakaj da izkazujemo stalne letne podpore (katerih je ona naštelja za 7000 K več za ital. nego za slov. stran) kot za eno leto dovoljene?

Tej radovednosti „Edinosti“ smo uslužili 17. maja ter pojasnili, da se znesek za furlansko železnico ne upošteva, ker ne obremenjuje deželnega zaloga, in da se stalne podpore po naših informacijah bilancirajo med sabo. Temu smo še dodali: „Če pa so italijanske stalne podpore v resnici za 7.000 K večje nego slovenske, naj „Edinost“ to dokaže s tem, da jih posamič navede in primeri druge drugim. Potem bomo tudi mi govorili.“

Na to naše pojasnilo in na ta naš poziv je „Edinost“ molčala, če tudi je bila (12. maja) obljubila: „Prosimo torej „Gorico“ nujno, da nam da ti dve pojasnili, na kar ne bomo odlašali s svojim odgovorom.“

Dne 24. maja nas je „Edinost“ počastila s kratko notico, ali v zadevi razdelitve deželnih podpor ni zinila niti besedice, pač pa je našla nov izgovor, pišoča: „...na neskončna klobasarjenja („Gorice“) ne bomo odgovarjali podrobno, pač pa si pridržujemo sumaričen obračun, čim se „Gorica“ izklobasari.“ Dva dni pozneje pa je skrčila še ta izgovor, rekoč: „Omenjeni sumarični obračun ima vsebovati le dogodke v deželnem zboru.“ Aha! „Edinostina“ retirada se vrši po etapah. Dne 12. maja je bila „Edinosti“ znana že večina naših obrambenih člankov, takrat ji ni prišlo še na misel, da bi se dalo umikanje pokrivati z izgovarjanjem o „klobasarjenju“, takrat je hotela od nas le dveh pojasnil (o furlanski železnici in stalnih podporah) in obljubila, da potem takoj odgovori. Dne 17. maja smo ji dali pojasnili, ali napovedanega odgovora še

Ksenij Verin:

Gorsko življenje.

Dramatična idila v treh dejanjih.

(Dalje).

Berač: Že, že. Pa poslušajte naprej zgodbo od študenta, posebno ti Zalka, a ne da boš huda! Veste, na moje besede o Zalki, se je nasmejal in z njim tudi tista gospodična. Sam Bog naj jih razume te šotane ljudi! Če bi bila ti Zalka doli in vedela, kako te je imel za norca, vem, bi mu pokazala z nohtmi...

Nana: Prav bi imela!

Zagrivec: (Med zobmi.) Saj bi bil vreden! Jaz bi mu kar premikastil kosti in mu jih za vedno zrahljal, da

bi vedel, kaj se pravi poštenim ljudem s svojimi neumnostmi srečo podirati!

Berač: Tako je, kdor pride takim v roke! Viš Zalka, to si zapomni za drugič.

Zagrivec: (Mračno.) Kaj bi pomagalo sedaj, ko je s svojo neodkritostjo zaigrala lepo prihodnost.

Berač: (Navihano.) Hihihihih... morda pa še ne!

Zalka: (In stara dva, presenečeni.) Kaaaj?

Berač: E Zalka, berač Mate ima dobro srce, vsakemu pomaga, če le more. Ko me je vjezil oni študent, sem se zaklel, da mu napravim kako. In eno sem že! (Iz doline vriski.) Hihihih — — Ali jih slišite, ali jih poznate te vriske? — —

Nana: (Mu pade v besedo.) France, ali ni France?

Berač: Hehehehe.. se ve, on je, on. Dobro sem napravil. Koj davi sem bil že pri njem in mu povedal kako je in da jaz sem kriv. „Kaj češ študentu — sem mu rekel — če mu je tvoja Zalka dopadla. S tem je potrdil, da nisi slabo izbiral, (ker več okus za take stvari imajo študentje.) Kakor jo je videl on, jo bodo tudi drugi, a za to jo ne boš pustil. Norec bi bil!“ No vidite in rocoj vas že obišče! (Še eden vrisk bliže.)

Zagrivec: (Se oddahne.) Da si le tako poravnal; sedaj pa bova spet prijatelja.

Nana: Joj, kak kamen se mi je odvalil od srca! (Zalka je tiha.)

Berač: Kaj pa ti Zalka? Ti ni prav, da sem tako napravil? Bi rajša študenta?

Zalka: (Jezno.) Daj, ne jemlji mi ga še oddaleč v misel! (Smehljaje.) Vse

je prav! (Zase.) S Francetom se pa že še pogovoriva!

Nana: A ja, Zalka, daj hiti, pripraviva večerjo. (Gresta v hišo.)

Zagrivec: (Zadovoljno.) Pa kaj dobrega, da bomo židane volje! (Sede na klop in si baše pipo.)

Berač: (Vstane s klopi in se zasmije.) Saj pravim zmirom in ne motim se: kdor nima slame v glavi, spravi vse srečno pod streho! (Ko konča in se še smeje pride France na oder po stezi in pozdravi: dober večer!) O Bog daj. France, Bog daj. Hahahaha — — (Ga objame in kliče:) Zalka, Zalka! (Zalka in mati iz kuhinje in Zagrivec se tudi bliža Francetu. Berač se še vedno smeje.)

KONEC.

čakamo. To „Edinostino“ odlašanje z otročjim izgovarjanjem ovaja zadrego onega, ki se čuti pritisnjena k zidu. O „klobasarjenju“ je že dobila od nas lekcijo, katero je molče shranila. Hvala, da sprejema tako radevoljna naš nauk. Kdor ni več kot omejen na umu, ta je lahko uganil, da ni izgovarjanje s „klobasarjenjem“ drugega, nego znana bramba tiča noja, in to tembolj, če je čital naše članke, ki so poleg svoje obširnosti vsebovali tudi obilico dejstev, golih dejstev, katera bi bila morala „Edinost“ ovreči, ako je hotela rešiti svojo čast. „Edinost“ naj se ne slepi z mislijo, da je njena taktika kaka „kunšt“. Tudi mi bi bili lahko na njen in Gregorinov napad z dne 8. in 9. aprila po njenem receptu na kratko tako-le reagirali: „Edinost“ je objavila na naš, naše stranke in nje voditelja naslov celo gromado laži, klevet, obrekovanja, ali na to klobasarjenje ne bomo odgovarjali. S takim odgovorom bi si bili prihranili časa in dela, ali nismo tega storili: 1. Ker je naše stranke čast zahtevala, da obrekovanja in laži v „Edinosti“ primerno zavrnemo; 2. ker nam pravicoljubje ne dovoljuje molčati, da se javnost očitno slepari z neresničnimi sporočili o našem političnem delovanju; 3. ker smo se čutili dolžne seznaniti širje sloje našega ljudstva tudi s podrobnostimi iz delovanja ožjega delokroga našega političnega vodstva. S tem smo dokazali, da ne smatramo svojega občinstva za kako nerazsodno ljudsko maso, kakor to dela „Edinost“ vsled svoje taktike. Naša bramba je bila obširna, ker je natančno seznanjala z „Edinostimi“ napadi tudi ono naše občinstvo, ki ne čita „Edinosti“, „Edinosti“ pa je največ na tem, da nje publika, ki ne čita „Gorice“, ne zve, kako se mi branimo.

K sklepu še nekaj interesantnega: „Edinost“ je priobčila minuli terek kot posnetek iz Faiduttijevega glasila „L'Eco del Litorale“ vest, da goriški Slovenci (narodno) nazadujejo, in da je temu vzrok borba med slovenskima strankama in — no, in seveda „Edinostina“ univerzalna „žavba“ — „zveza“ Pajer-Gregorčič. O zanesljivosti sporočil laškega lista smo sporočali v sobotni številki. „Edinost“ pravi, da bilježi to vest „po dolžnosti kronistov“. Grda hinavka! Že v prihodnji številki je prinesla „L'Eco“ vest, da je na zborovanju laških Faiduttijevcev v Gradišči-Brumi klerikalni laški poslanec Piccinini, Gregorinov zaveznik, izjavil, da je dobil slovenski del (dežele) dve tretjini vseh podpor (risulta che la parte slava ebbe due terzi di tutti i sussidi; dunque gli slavi sono i veri padroni della provincia!).

Ljudje božji, ali ni to krasna izjava iz ust deželnega poslanca!

Sedaj pa še dve ponižni vprašanji. Prvo „Edinosti“: Zakaj ni „Edinost“ bilježila te vesti „po dolžnosti kronistov“? Drugo dr. Gregorinu: Gospod dohtar, prosimo odločnega odgovora, kdo je lagal? Ali Vi, ki ste izjavili v Dutovljah, da dobe Lahi dve tretjini podpor, Slovenci pa le eno; ali Vaš somišljenik, poslanec Piccinini, ki je izjavil v Gradišči-Brumi, da so dobili Slovenci dve tretjini podpor, Lahi pa le eno? Ali sta lagala oba?

Ha, ha, ta je pa lepa!

Dopisi.

Podgora. — Naznanja se p. n. občinstvu domačemu in zunaj na deželi, da se bo vršila v nedeljo dne 26. t. m. v Podgori šolska veselica z bogatim vsporedom v prid domačim otroškim vrtecem. Ker smo na meji in v skrajni nevarnosti potujčevanja naše slovenske mladine, naj ljudstvo isti dan pohiti od blizu in od daleč v našo še slovensko Podgoro ter jo, če ne drugače, saj gmetno podpira.

Podgora, 20. junija 1910.

J. Budal, voditelj.

Iz Krepelj. Pri nas se že več let goji misel in gibati se je začelo v zadevi zgradbe ene poti, ki bi vezala skladovno cesto z gornjim delom vasi. Poti smo res potrebni, kajti dosedanja cesta se nahaja v žalostnem stanju. Nje širina ne znaša več kot dva metra in tako izgleda, da se voz komaj skoz prerije.

Zakaj se do sedaj ni ničesar storilo v odpravo navedenih pomanjkljivosti, nečem nikogar dolžiti, ali rečem samo, da bi bila pot že zgrajena če bi se bili občinski zastopniki zavzeli za to stvar.

V zadnjem času pa so začeli nekateri resno se oprijeti tega dela ter se pogajajo s posestniki onih zemljišč, po katerih bi vodila nova pot, in upamo, da se jim bode posrečilo, vzbuditi zanimanje pri odločilnih faktorjih. Pozivljam torej županstvo v Dutovljah, naj gre tem možem kolikor mogoče na roko. Dragi vaščani, tudi vi podpirajte po moči to podvzetje, ki ne bode samo naši občini v veliko korist, marveč bode uživala te koristi tudi občina Tomaj.

Politični pregled.

Državni zbor.

Poslanska zbornica je v soboto nadaljevala podrobno debato o proračunu. Govoril je najprvo železniški minister Wrba, ki je izrekel nado, da se bodo dohodki drž. železnice v tem letu pomnožili.

Za železniškim ministrom je govorilo še več govornikov, nakar je bila seja ob 3-30 zaključena.

Včeraj je poslanska zbornica končala razpravo o tretji skupini državnega proračuna. Danes bode glasovanje.

Seja parlamentarne komisije „Slovanske Enote“.

v koji bo padla odločitev v postopanju slovenskih strank napram laški fakulteti, bo skoro gotovo jutri dopoldne. Pričakuje se, da bodo Mladočehi in Hrubanov klub opustili svoje dosedanje Jugoslovanom nasprotno stališče. Poprej so namreč računali na razdvojenost Jugoslovanov v tem vprašanju, sedaj ob popolnem zedinjenju Jugoslovanov pa je pričakovati, da ostane profesor Masaryk popolnoma osamljen.

Odločilna seja „Slovanske Jednote“.

Dr. Šušteršič je sklical parlamentarno komisijo „Slovanske Jednote“ na sredo 22. t. m. ob 10. uri dopoldne. Edini predmet bo stališče „Slovanske Jednote“ v zadevi laške fakultete. Odločitev „Slovanske Jednote“ se pričakuje v parlamentarnih in vladnih krogih z največjo napetostjo. V vladnih in nemških krogih se goji nada, da se razbije ob tej točki „Slovanska Jednota“. Jugoslovani kažejo mirno odločnost.

Bosensko-hercegovinski deželni zbor.

Vlada je predložila deželnemu zboru proračun za leto 1910. Izdatki so proračunjeni na 74,297.712 K, dohodki pa na 74,322.409 K.

Napad na Varešanina — vendar-le zarota.

Policijske poizvedbe so dognale, da je takoj po napadu zažgala neka tretja oseba različne papirje, ki kompromitirajo Cerajića kakor tudi njegove komplice. Poizvedbe na Dunaju, v Zagrebu in v Zemunu so dognale, da si je Cerajić začetkom meseca nekje pridobil denar. Nadalje so tudi doznali, da je došel Cerajić v Sarajevo z namenom, da napade cesarja in sicer se je organiziral napad z neke strani, kateri se je šlo za cesarjevo osebo ali pa za to, da zmanjša vpliv cesarskih dni v Bosni in v Hercegovini.

Papežev državni tajnik ostane na svojem mestu.

Časnikarske vesti, da odstopi papežev državni tajnik, kardinal Merry del Val, so popolnoma neutemeljene. Stališče Merry del Vala je docela nemajajeno.

Krečansko vprašanje.

Neka ličnost iz diplomatskih krogov krečanskih zaščitnih vlasti je izjavila nasproti nekemu sotrudniku lista „Sabah“, da je krečansko vprašanje že izven kritičnega stadija. Vlasti da pričnejo pogajanja radi rešitve krečanskega vprašanja, ki se bo bržkone vršilo v Londonu na podlagi zapisnika predloženega od državnega tajnika Greya.

Portugalski kralj se misli odpovedati prestolu.

S Portugalske poročajo, da se name-rava kralj Manuel odpovedati prestolu. Kot glavni razlog temu kraljevemu koraku se navaja slabo finančno stanje, ki je rodilo splošno nezadovoljnost v deželi in močno antidinastično gibanje. Ako pride res do odpovedi, bo bržkone proglašena republika.

Domače in razne vesti.

Imenovanje. — Sodnik g. Nikolaj Dominko doma iz Pevme je imenovan svetovalstvenim tajnikom na najvišjem sodnem in kasacijskem dvoru.

Imenovanja v finančni službi. — Koncipijent finančne prokurature v Trstu dr. Bruno Rovelli in sodnik dr. Guido Gustin sta imenovana pristavoma finančne prokurature.

Ne za slov. gimnazijo, ampak za nar. sklad naj bi prispevale slov. občine, bi si želelo glasilo slov. herostratov. Toda naši občinski zastopi, tudi taki, v katerih imajo večino naši politični nasprotniki, dobro vedo, kaj je njih narodna dolžnost. Ne politična strast, ampak mirno presojevanje, ali katera naprava koristi slov. ljudstvu ali ne, naj vodi nas vse. Kdor misli, da bo škodovala slov. zas. gimnazija v Gorici goriškim Slovincem, ta naj ne daruje za njo niti vinarja!

Politična šušmarija. — Prejeli smo in objavljamo: Seveda sva s prijateljem pri kozarcu vina in govoriva o domači politiki. On me vpraša: Kaj praviš h govoru dr. Bugatta v Brumi? Kaj tako šušmarskega in osnovanega na zevajočo neizkušnost nisem izlepa čital. Čuditi se je le, kako more deželni in državni poslanec kazati se takega političnega nevedneža in otročaja. Ni čuda, da so laški liberalni poslanci svoje laške nasprotnike Bugattovega kalibra tolikokrat v zbornici zafrkavali. Jaz: In vendar boš v kratkih dneh čital v „Edinosti“ to Bugattovo šušmarijo.

Bil sem dober prerok. Danes (nedeljo) se že šopiri Bugattov „štifel“ na uvodnem mestu „Edinosti“. Razumem. Polemika „Gorice“ je „Edinost“ v visoki meri ozlovoljila in zato so tudi največje oslarije „Edinosti“ dobrodošle. „Gorica“ je že v soboto Bugattov „umotvor“ po zaslužnji ožigosala, a vendar se mi zdi vredno pokazati, kako zlovoljna „Edinost“ svojo publiko vedoma slepari z lažmi.

Dr. Bugatto je čebljal med drugim, kako bi bili laški ljudski poslanci dobili enega odbornika. Dotično „modrost“ Bugattovo razprodaja „Edinost“ s temi-le besedami: „Če bi bili dobili laški ljudski poslanci enega odbornika.“ Bugatto in „Edinost“ pa vesta, da sta se tu nesramno izlagala. Ona vesta, da če bi bili slov. veleposestniški poslanci zakonito izvoljeni in potrjeni in če bi bil žreb v volitvi odbornika iz veleposestva odločil za Slovence, niso mogli dobiti Faiduttijevci nobenega odborniškega mesta; kajti v zvezi z Gregorinovci so bili v manjšini med poslanci za mesta in trge, za občno kurijo in kmečke občine in v celi zbornici. To more preračunati vsak politični otročaj, le poslanec Bugatto tega ne ve. Tako izgleda resničnost najjasnejšega mesta iz Bugattovega govora, kdo naj veruje drugim manj jasnim!? Zato sklenem: Dr. Bugatto in dr. Gregorin lahko vzameta drug drugega pod pazduho; prvi je „farbal“ Furlane v Brumi, drugi Kraševce v Dutovljah!!

Malo predebela raca. — V nedeljo so imeli „Sokoli“ svoj dan v Št. Petru. Priredili so spreved skozi mesto v Št. Peter. O tej njih slavnosti je tržaška „Edinost“ poročala v včerajšnji številki tako bombastično, da bi človek mislil, da se je ta dan Gorica iztrgala Lahom iz rok. V svoji od lahkoživja in raskošja razgreti domišljiji se je povspela do absurdne trditve, da ni bilo čuti v

nedeljo laške besede v Gorici. — Da bi le bilo res to! Mi bi bili prvi, ki bi tlesknili radosti z jezikom. A mi, ki bivamo v Gorici, smo slišali ta dan v Gorici ravno tako italijansko govoriti kakor druge dneve. Srečni Slovenci, ako bi mogli z enim sokolskim obhodom po mestu pohrustati goriške Italijane, tako da bi ne bilo več čuti italijanske govornice v mestu. „Edinosti“ bodi povedano, da ta „sokolski“ obhod po mestu ni niti enega Italijana spreobrnil v Slovenca, ni v gospodarskem pogledu nič koristil Slovincem izvzemši hotelirju Gabrščeku „Pri Jelenu“. Več je koristil goriškemu Slovincem ta dan nek slovenski rodoljub, ki je pregovoril neke stariše, ki so hoteli svoje otroke upisati v nemške šole, in bi bili tako za Slovence izgubljeni — kakor celi sokolski obhod po mestu. Takim slovenskim obhodom po mestu seveda nismo nasprotni, a naj se jih ne postavlja na tako višino, kakor je to storila „Edinost“. Po tem obhodu je goriško italijanstvo na ravno isti stopinji kakor poprej.

Norca se delajo uredniki „Soče“ iz abstinencnega krožka slov. delavcev v Gorici. Ne čudimo se. Damir Fajgel in tovariši ne bodo nikdar hvalili abstinence in zmernosti.

Ital. zas. gimnazija v Pulju, ki je bila lani ustanovljena, bo že letos poddržavljena, če smemo verjeti izjavi puljskega župana dr. Varetona, ki jo je podal v zadnji seji mestnega šol. sveta. Italijani znajo pač delati in so drugačni politiki kakor nekateri slov. kvartavci iz kavarne „Central“.

Hudo je spekla „Sočo“ naša opazka na „Izvr. odbor nar. napr. stranke“, ki je zaprečil udeležbo mestnih Slovincem pri volitvi v drž. zbor dne 26. t. m. Kar cel dolgovezni uvodni članek, mastno zabeljen in dobro popopran z vsemi že stokrat ovrženimi lažmi, je spustila proti naši koštataciji faktov, ki jih tudi univerzalna žavba, t. j. „bajka o Pajer-Gregorčičevi zvezi“ ne izpremeni. Oni, ki se za to stvar zanimajo, naj še enkrat prečitajo našo zadnjo notico in pa uvodni članek v „Soči“ in pridejo potem do prepričanja s kako predrznostjo operirajo izvestni ljudje. Zdi se skoro človeku, da so med „Sočinimi“ čitatelji in pristaši sami idijoti, če se ta list predrzne, delati take atentate na njih zdrave možgane.

Od raznih strani se je nas vprašalo, koliko naj bi prispevale občine za slov. zas. gimnazijo v Gorici. Naš odgovor je ta: vsaka naj prispeva po svoji davčni moči. Pripomnimo pa, da so večje vsestransko zadolžene furlanske občine sklenile prispevati po 500 in 400 kron vsako leto in le 1 majhna občina je obljubila samo 50 kron. Razume se samo ob sebi, da kuratorij ne reflektira na to, da bi dala n. pr. občina Trenta 500 K na leto, ampak dobro mu je došel vsak najmanjši dar.

Državnozborska dopolnilna volitev v Gorici in „Eove“ lumparije. — V včerajšnji številki se je povspjel proštov list „L'Eco“ do nesramne trditve, da je liberalni kandidat, apelacijski svetnik Dionizij Ussai, kandidat italijanskih liberalcev in slovenskih klerikalcev in da je bila proglašena njegova kandidatura vsled dogovora med omenjenima strankama. Proštovemu listu bodi povedano, da je njegova trditev podlo obrekovanje, o čemur so uredniki in vodstvo lista sami popolnoma prepričani. Proštov list torej vedoma obrekuje. Tem ljudem pa bodi na vsa usta povedano, da se sedanje državnozborske dopolnilne volitve v Gorici ne bode udeležil nobeden zaveden Slovenec in da nobeden zaveden Slovenec ne sme in ne more glasovati ne za proštovega kandidata Bugatta, ne za liberalnega kandidata Ussai-a, kakor tudi ne za socialnega demokrata Callinija. Danes so razmere take, da prepuščajo Slovenci Italijanom, naj se med seboj ravšajo in kavsajo kolikor jim drago, smatrajoč vse tri zgoraj navedene kandidate za popolnoma enakomerne nasprotnike goriških Slovincem.

Socialistični kandidat za državnozborsko dopolnilno volitev za Gorico je tiskar Alfred Callini, ki je rodom

Italijan ter še le pred par tedni zadobil avstrijsko državljanstvo.

Na c. kr. ženskem učiteljsku v Gorici se otvori 27. t. m. razstava risarskih del gojenk vsih 4 tečajev. Dostop prost.

Vabilo k šolski veselici, katero priredi društvo „Šolski Dom“ v Gorici koncem šolskega leta v dvorani „Centralne posojilnice“ Corso Verdi 32 dne 25. in 26. junija 1910. Začetek ob 5. uri popoldne. Vspored: 1. Tomaschewitz: „Hrepenenje“ (skoz večera tihe sanje), troglasen ženski zbor; 2. „Dedek“, prizor; 3. „Rajalni nastop“ deklic; 4. „Mladi telovadec“, prizor; 5. „Ciganska sirota“, prizor; 6. „Telovadni nastop“ dečkov; 7. Fr. Ferjančič: „Oj slovenska zemljica“, četveroglasen ženski zbor; 8. Dr. R. Weissenhofer: „Nežka z Bleda“, narodna igra v petih dejanjih. Vstopnina za osebo s sedežem v prvi dveh vrstah 2 K, v 3. 4. 5. vrsti 1 K, v naslednjih vrstah 60 vin., stojišča 20 vin. Šolska mladina plača polovico vstopnine. Čisti dohodek je namenjen „Šol. Domu“. Vse rodoljube v mestu in bližnji okolici vabi, da podpirajo z obilno udeležbo sveto stvar

o d b o r „Š o l . D o m a“.

Sklep šolskega leta v „Šolskem Domu“ bode v torek dne 5. julija, sv. maša ob 8. uri v župni cerkvi sv. Ignacija.

V nedeljo 3. julija ob 8. uri popoldne se odpre razstava izdelkov ženske obrtne šole, pripravljavnice za izobraževališča za učiteljice in učenk ljudskih šol. Razstava bode p. n. občinstvu brez vstopnine odprta 3. in 4. julija od 8. do 12. dopoldne, pa od 3. do 6. ure popoldne.

Vabilo k predstavi, kojo priredi dekliška šola „Elizabetišče“ v Tomaju dne 26., 29. in 30. junija t. l. na dvorišču „Elizabetišča“ Poje mešan zbor pod vodstvom pevovodje gosp. M. Šonc. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina: 40 v, sedež I. vrste 1 K, II. vrste 60 v. Preplačila se hvaležno sprejemajo v korist „Elizabetišča“. Vspored: I. Pozdrav; II. J. Aljaž: „Slavček“; III. „Jeza nad petelinom in kes“; Vesela igra v dveh dejanjih; IV. „Sv. Germana“. Igrokaz v petih dejanjih; V. Pesmi med posameznimi dejanji: 1. Fr. K.: „Petelin ljubi“; 2. N. I.: „Sv. Germana“; 3. Fr. Ferjančič: „Lahko noč“; 4. I. I.: „Cigan“; 5. A. Kosi: Venček narodnih pesmi I. snopič; 6. A. Nedved: „Nazaj v planinski raj“; 7. Fr. Ferjančič: „Rožmarin“; VI. „Sv. Germana v nebeški slavi“. Živa slika; VII. Po dovršenem vspredu sledi šalljivo srečkanje z raznimi dobitki. Srečke po 10 vin. K obilni udeležbi vabi uljudno vodstvo

„E l i z a b e t i š č a“.

Kruh se bo prodajal od danes naprej na račun tukajšnjega municipija in sicer na sadnem trgu (tekališče Verdi) in na trgu sv. Antona. Cena je sledeča: Kruh I. vrste 40 v, kruh II. vrste pa 36 v.

Pogreb na Dunaju od avtomobila povožene gospodične Ana Oblaschiak se je vršil včeraj zvečer ob 6. uri od tukajšnjega državnega kolodvora na pokopališče. Na tisoče broječa množina ljudi je spremljala pokojnico k večnemu počitku.

Enoletni prostovoljec — dezertar. Enoletni dobrovoljec, korporal dr. Farkaš, rodom Oger, je dezertiral v Italijo.

Iz Soče so izvlekli v nedeljo ob 3. popoldne v bližini „Mainice“ moško človeško truplo. Starost utopljenca se ceni na 40 let. Dosedaj se potopljenca ni še moglo identificirati. Ne ve se ali se je vršila nesreča ali pa samomor.

Koliko stane beseda „m..a“? — Pred nekaj časom je rekel liberalni surovež nekemu našemu somišljeniku na javnem prostoru „m..a“. Leta se je čutil žaljenega in mu napravil kazensko ovadbo. Sodnik je psovalca obsodil na 5 K globe in v poravnavo stroškov, ki so znašali 35 K. Beseda „m..a“ ga je

torej stala 40 K, zraven tega je zapisan psovalec v črnih sodnijskih bukvah. Draga psovka!

Naše posojilnice po deželi lepo napredujejo. Poročali smo že o več posojilnicah in s številkami dokazali, da so posojilnice važne gospodarske organizacije za osamosvojitve našega ljudstva iz kremljev drugorodcev in slovenskih liberalnih magnatov. Danes nam je poročati spet o dveh posojilnicah, ki lepo napredujejo.

Posojilnica v Pevni kaže s svojim računskim zaključkom za l. 1909, da šteje 195 članov. Prometa je imela v lanskem letu K 138.012.58. Stanje hranilnih vlog K 86.751.49. Stanje posojil K 79.468.90. Čistega dobička je bilo v letu 1909 K 930.11. Rezervni zaklad znaša K 3.989.90.

Posojilnica v Sv. Križu na Vipavskem je še jako mlada. Po dobrem letu obstanka je štela 32 članov. Prometa je imela K 44.373.82. Čisti dobiček je znašal K 153.35, ki se je del v rezervni zaklad.

Številke govore, da ljudstvo spoznava veliko korist naših gospodarskih zavodov in se jih vedno tesneje oklepa.

Nečloveški starši. Do smrti sta pretepla svojega 10letnega sina Ivana zakonska Anton in Frančiška Gustinčič pri Sv. Ivanu pri Trstu. Otrok je preteklo soboto vsled ran in udarcev v bolnišnici umrl. Policija je živinska stariša zaprla.

Vipavska železnica je prevozila v mescu april 9300 oseb in 2800 kvintalov blaga. Dohodkov je imela 18.600 K. Lansko leto je v istem mescu imela 27.354 K dohodkov.

Goriški tramvaj je v mesecu april prevozil 86.255 oseb ter imel dohodkov 9.920 kron. Lansko leto je imel v aprilu 12.208 kron dohodkov.

Podružnice „Slovenske Straže“ — Doslej je naznanjena osrednji pisarni „Slovenske Straže“ ustanovitev naslednjih podružnic „Slovenske Straže“: 1. Osrednja moška podružnica v Ljubljani. — 2. osrednja moška podružnica v Ljubljani. — 3. Dunaj. — 4. Št. Ilj. — 5. Vipava. — 6. Kronberg. — 7. Sv. Ivan pri Trstu. — 8. Trnovo na Notranjskem. — 9. Krka pri Zatičini. — 10. Šmartno pod Šmarno goro. — 11. Kamnik. — 12. Št. Vid pri Vipavi. — 13. Velikovec in okolica. — 14. Makole. — 15. Celje. — 16. Črnomelj. — 17. Homec. — 18. Cerkno. — 19. Ljutomer in okolica. — 20. Kranj. — 21. Hotedersica.

Sporod seje širšega odbora „Slovenske Straže“, ki bo jutre v posvetovalnici K T. D. v Ljubljani: Dopoldne od 9. do 1. ure: 1. Poročilo načelstva; 2. poročilo „Trgovskega odseka“; 3. referat o snovanju knjižnic; 4. referat o kočevskih razmerah; 5. poročila odbornikov iz Koroške, Štajerske, Goriškega in Tržaškega. — Popoldne od 2. do 5. ure: 1. Poročilo o pripravih za ljudsko štetje in slučajnoti.

Na vseh slovenskih gorah in hribih, na vseh točkah, ki so vidne daleč na okolu, naj se zasvetijo 4. julija ob 9. uri zvečer naši kresovi!

Iredenta. Policija v Trstu je preiskala stanovanji občinskih svetnikov dr. Brochi in dr. Vidacovich ter zaplenila več reči. Vlada je nedavno tržaški deželni zbor ravno zavoljo tega zaključila, da lahko prime ta dva gospoda, ki sta zdaj brez imunitete.

Cela stvar je v zvezi z znanim izletom Tržačanov v Milan.

Bivši minister Madeysky. V Velikem Lošnju je umrl v nedeljo bivši minister Madeysky.

Dogovori o dalmatinskih železnicah. — Avstrijski železniški minister Vrba je bil te dni v Budimpešti ter imel posvetovanja z ogrskim žel. ministrom o dalmatinskih železnicah. Predložil je pri tej priliki načrt, po katerem naj bi se zgradila zvezna proga z Dalmacijo od Novega do Knina tako, da bi šla ob reki Uni, katera proga bi bila 75 km krajša nego do sedaj nameravana. Po večurnem posvetovanju se je doseglo med obema ministroma sporazumljenje glede dalmatinskih železniških zvez. Vršila se bodo v tej zadevi še nadaljna pogajanja.

Vojaška vest. Cesar je imenoval za inspektorja armade generala in nadvojvodo Friderika, ki ostane višji poveljnik avstrijskega domobranstva in generala Jožefa Klobučarja, ki ostane poveljnik ogerskega domobranstva.

Okrožno sodišče v Pulju. — Dne 14. t. m. so se zbrali v Pulju vsi župani iz južne Istre k posvetovanju o nadaljnih korakih, ki jih bo treba storiti, da se doseže ustanovitev okrožnega sodišča v Pulju. Tozadevno rezolucijo so izročili deželnemu glavarju z zahtevo, naj se takoj skliče deželni zbor, ko bo vlada predložila dež. odboru tozadevni zakonski načrt.

Velik narodni dar. — Pretečeni teden je umrl na Kralj. Vinogradih računski revident, I. Kužel, ki je zapustil vse svoje premoženje v znesku 45.000 kron „Češki šolski matici“. Da bi našel še mnogo posnemovalcev!

Važna odločba upravnega sodišča glede pobiranja tlakarine. Z odlokom z dne 16. avgusta 1907, št. 16.165, je c. kr. deželna vlada kranjska vsled pritožbe Ivana Zormanana, posestnika v Spodnji Šiški, izrekla, da velja za pobiranje tlakarine določilo § 12, zakona z dne 26. avgusta 1891, d. z. št. 100, da je torej mesto Ljubljana opravičena pobirati tlakarino v določeni meri 8 vin. za eno vožno živino pri vstopu v mitniški kraj, ne pa tudi pri izstopu iz tega kraja, ako se izstop iz mitniškega kraja izvrši isti ali poslednji dan. Nadejaje se je tudi izreklo, da dosedanji običaj pobiranja tlakarine v dvojnem iznosu pri vstopu v mesto, v zakonu ni utemeljen in da ga je torej odpraviti. Navedeni deželnovladni odlok je potrdilo c. kr. ministerstvo za notranje zadeve z razpisom z dne 20. januarja 1908, št. 42.785/07. Zoper ta razpis je vložila mestna občina ljubljanska na upravno sodišče pritožbo, katero je upravno sodišče z razsodbo z dne 1. junija 1910 kot neutemeljeno zavrnilo.

Čebelarstvo ni nikjer v Avstriji tako zanemarjeno kot pri nas, akoravno imamo najboljše čebelno plemo.

Pridobivanje medu vrši se na tako zastarel način da se dober pridelek pokvari in vsled tega po sramotno nizkih cenah oddaja. Da se temu odpomore, ustanovila se je v Ilirski Bistrici na Notranjskem čebelarstva zadruga, ki si je v nalogo vzela, vosek, med in čebele svojih članov razpečavati. Razposojevala bo tudi onim svojim članom ki čebelarijo na rojitev posebne vrste panjev, vsled česar ji bo mogoče za pridelke v takih panjih boljše cene plačevati. Pomagano bo zlasti onim čebelarjem, ki se poslužujejo priprostih panjev, ne da bi bili primorani učiti se novodobnega čebelarstva. Razven tega imela bo zadruga v zalogi vse potrebščine za napredno čebelarstvo.

Dosedaj je pristopilo 170 članov, kar pa nikakor ne zadostuje da bi začela poslovati v onem obsegu kot so si ga ustanovitelji začrtali.

Naše čebelarje pozivljamo, da pristopijo k zadrugi v čimvečjem številu, ker le od tega je odvisno da se zamore zadruga plodonosno razviti. Sprejemljejo se ne le člani iz Kranjskega, temveč iz cele Avstrije in Ogorskega. Delež znaša 10 kron in se zamore plačati v obrokih. Prvi obrok je 2 kroni. Ko zadrugnik izstopi vdobi povrnjen cel vplačan delež.

Pravila vdobi vsakdo brezplačno pri Čebelarški zadrugi v Ilirski Bistrici.

O. kr. avstrijske državne železnice. — C. kr. ravnateljstvo severne železnice priobči v „Wiener Zeitung“ od 20. junija t. l. razglas o dobavnem razpisu nadstavnih potrebščin c. kr. avstrijskih državnih železnic za leto 1911.

Podrobnosti so razvidne iz razglasa v „Wiener Zeitung“, „Oesterr. Zentralanzeiger für das öffentliche Lieferungswesen“, „Osservatore Triestino“, „Avvisatore Dalmato“ in „Laibacher Zeitung“.

Cesar je iz privatnih sredstev daroval 50.000 K za prebivalstvo na Tirolskem in Predarlkem za prebivalstvo, oškodovano po povodnjih.

Kolera v Avstriji. — V soboto je zdravniška preiskava dognala, da je v Podwoliczysku iz Rostova ob Donu došla in ondi umrla žena, Puls, umrla na azijski kolero. Novih slučajev ni.

Aprobirana slovenska učna knjiga. Naučno ministerstvo je odobrilo Ivan Macherjevo „Botaniko za višje razrede srednjih šol“.

Čehi najboljši telovadci na svetu. Pri sobotni mednarodni tekmi za svetovno mojstrstvo v Londonu so pridirali češki telovadci prvo (782 pik), francoski drugo (705 pik) in angleški tretje (633 pik) mesto.

Poslanska zbornica za koroške Slovence. V poslanski zbornici je v budgetni razpravi pred velikim poslušalstvom govoril poslanec Grafenauer obširno o razmerah na Koroškem. Dokazuje, kako je slovenski del dežele tako v šolskem kakor v gospodarskem oziru zapostavljen in kako se je ondi pristransko izvrševalo ljudsko štetje. Pobjihal je sijajno Nemce, ki so mu z medicini skušali ugovarjati.

Nova trdnjava. — Kakor poročajo češki listi, hoče vojna uprava mesto Prerov na Moravskem spremeniti v trdnjavo. Okoli mesta hočejo zgraditi velike moderne fortifikacijske zgradbe. Vojna uprava smatra to mesto zaradi tega za tako važno, ker je križišče večjih železnic.

Velik ogenj. V Petrinjah pri Št. Petru na Krasu nastal je v nedeljo, 19. t. m. ponoči tako nenadoma ogenj, da so se komaj rešili ljudje. Zgorelo je pet hiš z gospodarskimi poslopji. Nekaterim posestnikom zgorelo je prav vse do tal in niso mogli ničesar rešiti, niti najpotrebnejše obleke ne. Zgorelo je tudi nekaj prašičev.

Volitve med beneškimi Slovenci. V nedeljo, 12. junija, so se vršile deželne dopolnilne volitve v čedadskem okraju, ki je na pol slovenski. Katoliška stranka je sijajno zmagala, kakor sledi: profesor Trinko (Slovenec) 2044 glasov; inženir Carbonaro (Kotar, Slovenec) 1774 glasov; prof. Gvia (Furlan) 1550. Nasprotna liberalna stranka pa: profesor Musoni (Slovenec) 1192; Ropi-Morelli (Furlan) 1112 glasov. Trinko je dobil veliko število glasov tudi od bolj konservativnih liberalcev, ki ne marajo radikalnih teženj.

Delo si hrani vsakdo rad. — Tudi naše gospodinjje privoščijo si rade razne olajšave. Moški to tembolj odobrujejo, ako so vsled tega boljše postreženi. Izdelek ki temu odgovarja so sloveče „Pekatete“ in ni čuda, da se v naših gospodinjstvih vedno bolj udomačujejo. Rekli bi, da je že skoraj popolnoma izginil predsodek proti tovarniškemu izdelkom, odkar nas streže Prva kranj-

Svarilo!

Schicht-ovo milo je pravo

samo z imenom

Schicht

in z znamko „Jelen“.

Droblinice.

Draga slika. — Amerikanski „kralj jekla“ Mr. Ch. Frick je kupil slavno Rembrandtovo sliko „Poljski jezdec“ za 1.500.000 K. Še pred kratkim je bila slika last grofa Tarnowskega.

Železniški vozovi kot stanovanja. Na ljubljanskem Barju se nahajata dva železniška vagona, v katerih stanuje več tamošnjih prebivalcev.

300 hiš zgorelo. — Požar je vpepelil v Mahilenu 300 hiš.

Na smrtni postelji priznal umor. — Iz Mátésalke na Ogrskem poročajo: Pred kakimi dvema leti so našli blizu vasi Vitka umorjenega čevljarja Ivana Klupko. — Vsa poizvedovanja orožništva, da bi našli morilca, so ostala brezuspešna. Sedaj po dveh letih je prišla stvar na dan. Kmet Josip Szapári je na smrtni postelji priznal, da je umoril Klupko in sicer da ga je umoril iz jeze in lahomnosti. Morilec je umrl nekoliko ur potem, ko si je olajšal vest.

Grozna vremenska katastrofa na Ogrskem. — Na južnem Ogrskem je v petek razsajala taka nevihta, o kakršni se ni še čulo. Odtrgal se je oblak, vode so naraščale ter odnesle lepe pokrajine v Banatu; cele vasi so izginile pod vodo. V Mehadiji se je podrla 500 hiš. Žetev je popolnoma uničena. Vsak promet je popolnoma nemogoč. 300 ljudi je zgubilo življenje. Med prebivalstvom vlada velika panika, ki onemogočuje vzajemno pomoč. Revščina je nepopisna. Škoda znaša mnogo milijonov kron. Največ so bili prizadeti naslednji kraji: Uj-Moldova, Jamer, Szoholovacz, Bogodin, Moeniz, Beocsin, Dalbosencz, Mocseris, Usput, Lugos itd.

Koliko ljudi je ubila strela. Nevihte v poslednjem času so zahtevale tudi veliko število človeških žrtev. Na Štajerskem, Koroškem, Kranjskem in Primorskem je bilo v zadnjih štirih tednih od strele ubitih kakih 30 oseb. Ravnotako je bilo v Nemčiji ubitih okoli 60 oseb. Koliko ljudi je bilo v tem stoletju ubitih, to se da izračunati iz podatkov pruskega statističnega urada. Največ žrtev je bilo leta 1906, takrat je bilo 256 ljudi ubitih, leta 1905 je bilo 241 oseb ubitih, leta 1904 samo 82, leta 1902 pa 110. Leta 1900 je strela ubila 169, leta 1901 134, leta 1903 121, leta 1907 142 in leta 1908 177 oseb.

Spomenik Fr. Palackega, češkega narodnega buditelja in zgodovinarja bo dogotovljen do jeseni leta 1911, tako da bo odkritje že o sv. Václavu prihodnjega leta.

V desetih urah zgrajena cerkev. Iz Peorje, Ill., v Ameriki, se poroča 30. maja, da je v desetih urah zgradilo 190 članov cerkvene občine „Central Christian Church“ svojo cerkev in že zvečer se je opravila v njej prva služba božja. Stavba je popolna do električne razsvetljave in celo električnega izveška ne manjka pred vrati. Ladja cerkve je 64 črveljev dolga, širina znaša 24 črveljev in od tlaka do stropa znaša visokost 12 črveljev. Pod vodstvom D. C. Chaffe-ja, kateri je izdelal načrt, je pričelo z gradnjo ob osmih zjutraj 190 moških, med njimi 70 tesarjev, in ob šestih zvečer je bila gotova. Gradivo za cerkev so darovale tamkajšnje in vnanje tvrdke.

Gospodarske vesti.

Koliko orali je 1 ha in naopak? Mnogokrat bi moral kmet to preračunati, a ne ve, dasi je prav lahko. Treba si je samo zapomniti števili 4 in 7. To ve vsak, da je oral manjši od hektarja, torej hektar večji od orala. Vsled tega se bo, ako se preračuni oral v hektar, dobilo manjše, in ako se preračuni hektar v oral, večje število. To se pravi: hektarjev bo manje, ko je oralov, oralov pa več, nego je hektarjev. Če hočeš iz-

Zagrebska tovarna tvrdke Henrik Francka sinovi,

v vsakem oziru novodobno urejena,

izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bode, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu pravemu : Franckovem : kavnem pridatku z mlinčkom, iz zagrebske tovarne.

Tovarniška znamka.

sl. zaga V. Y 1162, 12: 9 II. V.

premeniti orale v hektarje, število oralov s 4 pomnoži in s 7 deli. Če pa hočeš hektarje izpremeniti v orale, število hektarjev pomnoži s 7 in deli s 4. Primer:

$$14 \text{ or.} = \frac{14 \text{ krat } 4}{7} = 8 \text{ ha}$$

$$8 \text{ ha} = \frac{8 \text{ krat } 7}{4} = 14 \text{ or.}$$

Rane na živalskem telesu. Ako se žival rani in če močno krvavi, potem je treba z roko ali s kleščami poiskati žilo in jo privezati.

Če to ni mogoče, ali če se ne posreči, potem se žila obda s pomočjo šivanke z nitko in se nit zaveže. Ako pa tudi to ne gre pa se napravi obveza, ki bo pri navadnih pomočkih še vedno najbolj na mestu. Rano pa moramo, predno jo obvežemo, dobro izpolniti s predivom ali čistimi platnenimi cunjami. Vse skupaj se nato obda s pasom in pas se dobro nategne. Če se pa nahaja močno krvaveča rana na kakem udu, potem se pa mora privezati dotični ud nad rano s kako elastično prevezo.

Prevezo pa moramo istotako dobro nategniti. Če so pa rane večje, potem je najbolje poklicati živinozdravnika, ki rano zašije. Pri takih ranah nestrokovnjak stori najbolje, ako jih izbrizgava do zdravnikovega prihoda z razpuščino 1 g lizola v 1 l vode.

Male rane, ki ne segajo v globino, naj se samo izpira z isto raztopino. Po nekaj dneh pa jih je najbolje potresti z pol g jodoforma, 3 g tanina, in 2 g škrobove moke. Če se pa napravi v rani divje meso, potem pa je poklicati živinozdravnika. **„K. Pr.“**

Loterijske številke.

18. junija

Trst 55 44 53 26 74

Prva in edina slovenska kleparska delavnica v Gorici, ulica della Croce št. 8 (poprej v Kopačevi hiši)

se toplo priporoča za vsa stavbena in galanterijska dela za cerkve in stolpe, katere napravi po načrtu

Josip Patek,

naslednik Karola Čufer

priporoča se tudi vsem gg. odjemalcem, posebno pa kmetovalcem. V zalogi ima: mehe za žveplanje, zadnji sistem škropilnic za vitrijol, polivalnike za vrte in patentirane ventilatorje za dimnike i. t. d. oprave se izvršujejo točno in po najnižji ceni.

Znati je treba

Pekatet pravilno pripravljati, pa bodo vsakomur dišale. Navodila daje kuharska knjiga, ki jo raspošilja „Prva kranjska tovarna testenin v Il. Bistrici“ vsakomur sastonj.

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznicu
v GORICI
ulica della Croce št. 6.

Rojaki! Spominjajte se ob vsaki priliki „Šolskega Doma“.

NOVA HIŠA
je na prodaj
v Gorjanskem na Krasu.

Hiša je ob cesti in zelo pripravna za krčmo ali trgovini.
Naslov pové upravništvo našega lista.

Naznanilo.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu na deželi in v mestu, da sem odprl svojo kleparsko delavnico v ulici sv. Ivana št. 11. poleg gostilne črnega orla in se slav. občinstvu priporočam za mnogobrojna naročila.

JOSIP PATEK
kleparski mojster v Gorici.

Naznanilo.

„Centralna posojilnica registrovana zadruga z omejeno zavezo“ v Gorici naznanja, da bode obstovala pričenski s 1. januarjem 1909 hranilne vloge po 4 $\frac{1}{2}$ % (štiri in pol od sto)

Posojila se bodejo dajala članom:

- a) na vknjižbo po 5 $\frac{1}{4}$ % (pet in en četrt od sto);
- b) „menico oziroma poroštvo po 6% (šest od sto.)“

Posojila na mesečna odplačevanja ostanejo nespremenjena tako, da se plačuje od vsacih 100 kron 2 kroni na mesec.

GORICA, 4. novembra 1908.

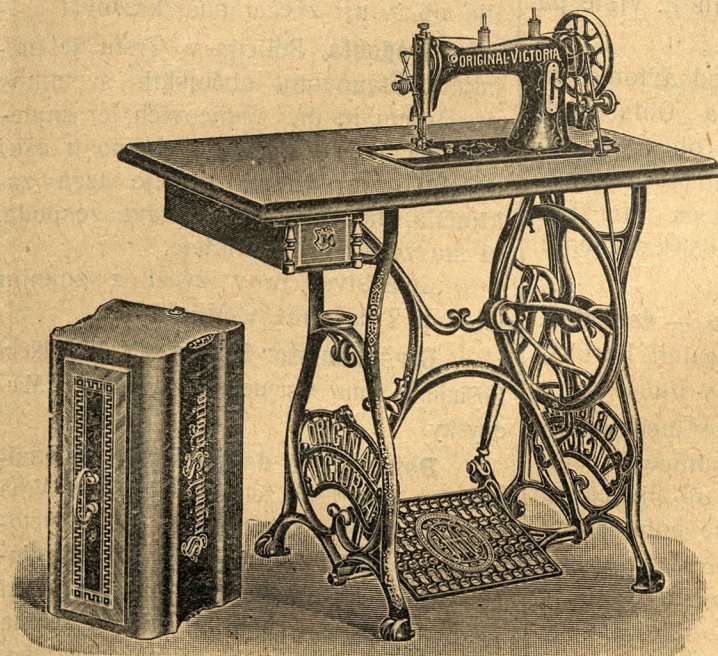
ODBOR.

Čevljarska zadruga v Mirnu

naznanja sl. občinstvu, da je odprla prodajalno svojih izdelkov na trgu sv. Antona na vogalu v Rabatišče št. 1 ter se priporoča za obilno naročbo. --- Ima v zalogi vsakovrstnega obuvala ter sprejema naročila po zmernih cenah.

Cenj. dame in gospodje --- pozor!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko „Original-Viktoria“ in najboljšega izdelka. Po dolgoletnih skušnjah sva prišla do prepričanja, pa ostane „Original“ vedno le najboljši.

Original Victoria stroji delajo še po 10 letni uporabi brezšumno.

Original Victoria stroji so neprekosljivi za točno rabo in obrtne namene.

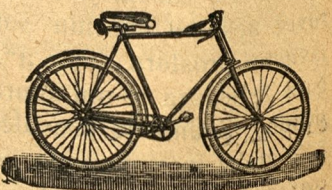
Original Victoria stroji so najpriljubnejši za umetno vezenje (rek amiranje). Tvrdka stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original Victoria stroji so najboljši izdelki vseh dosedaj obstoječih tovarn.

Za vsak stroji jamčiva 10 let.

Nikdo naj ne zamudi priliko ogledat si pred nakupom „Original-Viktoria“ stroje.

Edina zaloga „Original-Victoria“ strojev in drugih šivalnih strojev, dvokoles „Puch“ orožja, municije in vseh lovskih priprav pri tvrdki

Kerševani & Čuk -- Gorica
Stolni trg (Piazza Duomo) št. 9.